

La cultura a TV3: pitjor que frivolitat!

Published by [Interacció](#) [1] on 11/11/2013 - 12:21 | Last modification: 12/03/2026 - 14:31

PENSACIONS

Com es parla de cultura a la televisió? Aquesta és la pregunta que travessa aquest text de Joan M. Minguet, que analitza el tractament dels continguts culturals a TV3 a partir d'un debat sobre la necessitat de fer la cultura més "entretinguda" per al gran públic.

L'autor adverteix que el dilema entre divulgació i elitisme sovint es formula de manera simplista. Fer la cultura accessible no implica convertir-la en un espectacle lleuger ni reduir-la a una estètica atractiva i ràpida pròpia del llenguatge televisiu. La cultura, recorda Minguet, també exigeix temps, esforç i capacitat d'interpretació.

Llegir aquest article ajuda a tornar a una tensió persistent en la mediació cultural: **com ampliar els públics sense diluir la complexitat de les obres ni reduir la cultura a pur entreteniment mediàtic.**

Joan M. Minguet | [Pensacions](#) [2]

"Si la gent vol veure només les coses que poden entendre, no haurien d'anar al teatre: haurien d'anar al lavabo."
(Bertolt Brecht)

Fa pocs dies, TV3 va dedicar el seu programa La meva a repassar els programes que el canal havia dedicat a temes culturals. I, abans de recordar emissions mítiques de la seva història, com Arsenal o Música per a camaleons, va donar la veu a algunes de les persones que, en els darrers temps, han tocat temes culturals a la pantalla de la televisió catalana.

Per començar, el presentador del programa, Roger de Gràcia, entrevistava la periodista Bibiana Ballbè i li preguntava com es defensava quan l'acusaven de frivolitat en la manera que té de presentar la cultura al mitjà televisiu. Voldria reproduir algunes de les frases que la Ballbè diu en aquest moment de l'emissió: "Ho tinc tan clar", "la resposta és tan fàcil", "la millor manera de parlar de cultura és fer-ho de forma entretinguda", "estem a la tele i les coses han de ser boniques", "la cultura no vol dir una cosa gris, avorrida i difícil de digerir, al revés, fem-la entretinguda, fem-la atractiva, fem-la sexi i molta més gent s'interessarà per la cultura", "des de quan la tele és profunda?, la tele és un mitjà súper ràpid, híper ràpid, tu estàs fent servir la tele de finestra"...

En si mateixes, aquestes frases no són, aparentment, cap despropòsit. No conec ningú del món de l'art i de la cultura que tingui la voluntat de fer productes grisos i avorrits; no conec ningú dels qui ens dediquem a l'àmbit de la cultura (artistes, pensadors o docents) que no pretengui fer arribar la creació i la història de la creació artística al màxim nombre de gent possible. El debat, però, no es pot reduir a aquest argument tan simplista segons el qual el

món de la cultura estaria poblat per éssers que es refocil·len en la seva impenetrabilitat i, per tant, en la seva incomprensió generalitzada i, aleshores, haurien d'actuar periodistes moderns que vindrien a alliberar a la societat dels presumptes elitistes. Quan la Bibiana Ballbè diu que s'ha de parlar de la cultura d'una forma entretinguda, a què s'està referint, exactament? Bertolt Brecht, amb una frase de qui he encapçalat aquest text, deia també que l'art, quan és bo, sempre és entretingut. Entretenir-se vol dir passar-s'ho bé, però no tots ens ho passem bé de la mateixa manera, no tots consumim la mateixa cultura ni ens agraden les mateixes coses. Uns llegeixen Baudelaire o Foix; uns altres llegeixen Carner o cançons populars; uns altres es miren les revistes de moda; i uns quants només llegeixen els horòscops... o res de res. És evident que el concepte d'entreteniment per Brecht no és el mateix a què es refereix la periodista catalana.

Estic d'acord amb ella quan diu que la cultura no ha de voler dir una cosa gris, avorrida i difícil de digerir. Però tampoc vol dir el contrari, com ella transmet en els seus programes. Una cosa és divulgar i una altra és banalitzar. L'art i la cultura sempre han demanat un esforç dels seus consumidors; l'art, en les societats modernes, ha deixat o hauria d'haver deixat de tenir aquell component de delectança pel poder (el monarca o el burgès o el sacerdot que encarrega un quadre per a la seva pròpia fruïció). Una de les coses que moltes persones no entenen és que una de les grans missions de la bona cultura, sobretot en èpoques de crisi material i espiritual com la nostra, és enfrontar-nos a la crisi, a les crisis, no fugir d'elles, ni entretenir-nos en el sentit més alienant del terme. És el que Brecht volia dir amb la seva sentència: qui no vulgui esforçar-se amb el consum cultural, qui vulgui que li donin tot mastegat, ensucrat, amb estil estetitzant... només li queda l'opció del wàter. Després, podem intentar fer pedagogia, procurar donar instruments perquè els qui volen fer l'esforç d'apropar-se a la cultura no en surtin desafectes. Però no és fàcil i ningú del sector ho té clar, encara que la Ballbè ho afirmi amb aquesta sorprenent rotunditat.

Llegiu l'article sencer a [Pensacions](#) [3]

Tags: sectors culturals i creatius

Tags: estudis socials de la cultura

Tags: pensament cultural

Tags: valor públic de la cultura

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2013/cultura-frivolitat>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://pensacions.blogspot.com.es/>

[3] <http://pensacions.blogspot.com.es/2013/11/la-cultura-tv3-pitjor-que-frivolitat.html>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/4458>